

Dosarul nr. 2ra-1179/2023
2-21088199-01-2ra-22082023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Jud: T.Vasilică)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Jud: N.Budăi, Iu.Cotruță, I.Țurcan)

Î N C H E I E R E

10 aprilie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi

examinând admisibilitatea recursului declarat de Eremia Vitalie, reprezentat de avocatul Grosu Sandu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Dominic Iurie împotriva lui Eremia Vitalie cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică suportate într-o cauză civilă anterioară și în prezenta cauză,

împotriva deciziei din 13 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 10 iunie 2021, Dominic Iurie s-a adresat cu cerere de chemare în judecată, ulterior concretizată împotriva lui Eremia Vitalie privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică suportate într-o cauză civilă anterioară și celor suportate în prezenta cauză în total în sumă de 8 990 lei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 05 octombrie 2018 Eremia Vitalie a depus în instanța de judecată o cerere în temeiul Legii cu privire la libertatea de exprimare către Dominic Iurie prin care a solicitat repunerea în termen pentru înaintarea cererii de chemare în judecată.

A relatat că prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 27 mai 2019 a fost respinsă cererea cu privire la repunerea în termen, a fost admis demersul cu privire la declararea excepției de tardivitate, iar cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca fiind tardivă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 18 iulie 2019 a fost admis recursul declarat de Eremia Vitalie și a fost casată încheierea instanței de fond cu restituirea cauzei la rejudecare.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 18 iunie 2020 a fost respinsă cererea de repunere în termen, iar cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca fiind tardivă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 octombrie 2020 a fost respins apelul declarat de către Eremia Vitalie și menținută hotărârea primei instanțe.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 27 ianuarie 2021 recursul declarat de către Eremia Vitalie a fost considerat inadmisibil.

A menționat Dominic Iurie că în legătură cu examinarea litigiului indicat mai sus, reclamantul a apelat la serviciile unui avocat, fiind încheiat contract de asistență juridică privind reprezentarea intereselor clientului Dominic Iurie în acțiunea civilă înaintată de Eremia Vitalie, în temeiul Legii cu privire la libertatea de exprimare.

A notat că pentru serviciile de asistență juridică a fost achitată suma de 6000 lei ce se confirmă prin bonul de plată eliberat de BAA „Lebedinscy&Partners”.

Totodată, a indicat că fiind împuternicit de a reprezenta interesele sale avocatul Bolboceanu Ana a întreprins următoarele acțiuni: consilierea verbală a clientului, studierea cererii prealabile, studierea cererii de chemare în judecată, analiza probelor prezentate de reclamant și a probelor prezentate de client, întocmirea cererii privind excepția de tardivitate, întocmirea referinței în instanța de fond, întocmirea referinței în instanța de recurs, participarea la ședințe de judecată în instanța de fond și de apel, alte acțiuni.

A relatat că în instanța de fond au fost fixate 14 ședințe de judecată, dintre care 9 ședințe a fost lucrative.

A precizat că în litigiul anterior nu a solicitat recuperarea cheltuielilor de asistență juridică, motiv pentru care s-a adresat cu prezenta acțiune pentru încasarea cheltuielilor de asistență juridică.

A solicitat reclamantul încasarea din contul pârâtului Eremia Vitalie a cheltuielilor de asistență juridică suportate în cauza civilă privind apărarea onoarei și demnității, precum și compensarea cheltuielilor de judecată în litigiul dat.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 28 noiembrie 2022, acțiunea a fost admisă parțial. S-a încasat de la Eremia Vitalie în beneficiul lui Dominic Iurie cheltuieli de asistență juridică suportate în cadrul procesului civil examinat anterior în mărime de 3000 de lei, precum și cheltuieli de asistență juridică suportate în procesul dat în mărime de 1000 de lei, iar în total suma de 4000 de lei. În rest acțiunea a fost respinsă.

La data de 29 noiembrie 2022, avocatul Grosu Sandu în interesele lui Eremia Vitalie a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea acestei în partea admiterii pretențiilor cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

La data de 06 decembrie 2022, avocatul Bolboceanu Ana în interesele lui Dominic Iurie a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea acestei în partea respingerii pretențiilor cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 13 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de avocatul Grosu Sandu în interesele lui Eremia Vitalie.

S-a admis apelul declarat de Bolboceanu Ana în interesele lui Dominic Iurie. S-a casat hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru 28 noiembrie 2022, și s-a pronunțat o nouă hotărâre prin care:

Cererea de chemare în judecată depusă de Dominic Iurie împotriva lui Eremia Vitalie privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică s-a admis parțial. S-a încasat de la Eremia Vitalie în beneficiul lui Dominic Iurie cheltuielile de asistență juridică suportate în cauza anterioară în sumă de 5000 (cinci mi) lei și în prezenta cauză civilă în sumă de 3000 (trei mii) lei, în rest pretențiile s-au respins ca fiind neîntemeiate.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a invocat că, potrivit pct.16 al Recomandării privind cuantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică, aprobată prin decizia nr.2 din 30 martie 2012 a Consiliului Uniunii Avocaților, pentru probarea cheltuielilor suportate și prin prisma practicii CEDO, se evidențiază necesitatea prezentării de către partea, care pretinde compensarea cheltuielilor, a dovezii achitării onorariilor avocaților, lista detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și orarul timpului aferent acestora.

Instanța de apel a reținut și jurisprudența CEDO contra Moldovei (cauza Boicenco vs Moldova), unde Curtea a considerat drept motivate costurile și cheltuielile reclamantului ca fiind necesare, realmente angajabile și rezonabile ca mărime, reieșind din copia contractului de asistență juridică, încheiat între client și avocat, în care a fost stabilit costul unei ore de lucru a avocatului, copiile chitanțelor bancare, care confirmă plata achitată avocatului și listele, prin care au fost argumentate numărul orelor petrecute la soluționarea litigiului.

În acest sens este notabil că pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CtEDO, se evidențiază necesitatea prezentării, de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: a) dovada achitării onorariilor avocaților, copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată; b) copia de pe facturile de strictă evidență, emisă pentru clienți-persoane juridice și în alte cazuri stabilite de legislație; c) listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora (cu tariful și orarul).

Mai mult ca atât și CEDO în acest sens cere o dare de seamă cu privire la lucrul efectuat de avocat, în care să fie descrise suficient de detaliat acțiunile întreprinse și timpul cheltuit pentru acestea. Neprezentarea dării de seamă a dus la respingerea pretenției cu privire la costuri și cheltuieli (cauza Lupăcescu și alții c. Moldovei, hotărârea din 21/03/2006, § 40 și Amihalachioaie c. Moldovei, hotărârea din 20/04/2004, § 47).

Instanța de apel a notat că actele cauzei denotă că la examinarea cauzei nominalizate reclamantul Dominic Iurie a fost reprezentat în temeiul contractului de asistență juridică încheiat cu avocatul Bolboceanu Ana, iar pentru justificarea cheltuielilor de judecată în legătură cu acordarea asistenței juridice de către avocatul Bolboceanu Ana a fost prezentat bonul de plată Seria PL nr.989401 din 07 decembrie 2018 în suma de 6000 lei eliberat de BAA "Lebedinsky & Partners" beneficiarului Dominic Iurie, denumirea serviciilor prestate: servicii în baza contractului de asistență juridică nr. BA/2018/09/02 din 19 septembrie 2018 (f.d.3), actul de primire-predare a lucrărilor efectuate din 04 mai 2021 (f.d.11), copia mandatului seria MA nr.1335656 din 19 septembrie 2018 eliberat pe numele avocatului Bolboceanu Ana, raportul de activitate la contractul nr.BA/2018/09/02 din 04 mai 2021 cu lista detaliată a acțiunilor efectuate de avocat în cadrul dosarului privind apărarea onoarei și demnității și timpul aferent acestora (f.d.10).

Așadar, având câștig de cauză, reieșind din dovezile prezentate de către avocatul reclamantului Bolboceanu Ana în cumul cu materialele cauzei, precum și complexitatea cauzei, noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță, aportul avocatului la soluționarea cauzei, timpul și munca depusă de avocat, aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistență, natura și durata relației dintre avocat și client, experiența, reputația și abilitatea avocatului, contrar aserțiunilor

apelantului/intimat Eremia Vitalie, instanța de apel a conchis ca fiind necesară la caz compensarea din contul pârâtului Eremia Vitalie a cheltuielilor de asistență juridică suportate în cauza civilă anterioară în sumă de 5000 lei și în prezenta cauză civilă în sumă de 3000 lei, în total suma de 8000 lei, ca fiind o sumă necesară, reală și rezonabilă ca mărime.

La 14 august 2023, Eremia Vitalie, reprezentat de avocatul Grosu Sandu a declarat recurs împotriva deciziei din 13 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi decizii de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului, recurentul a invocat că instanța de apel a interpretat în mod eronat prevederile legii, normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, a apreciat arbitrar probele pertinente de către participanții la proces, iar concluziile instanței vizate sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei.

Mai mult ca atât, la materialele dosarului nu se regăsește nici o confirmare eliberată de contabilitatea BAA "Lebedinsky & Partners" privind recepționarea plății pentru serviciile prestate de avocatul Bolboceanu Ana, deci nu există dovada reală că Dominic Iurie a suportat cheltuieli de asistență juridică.

A notat recurentul că nici un act prezentat de avocatul Bolboceanu Ana nu are dată în rând cu acțiunile întreprinse, astfel nu poate fi stabilit cu certitudine când a fost întreprinsă acțiunea și dacă poate fi raportată la prezentul litigiu.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 13 iunie 2023.

Totodată, potrivit scrisorii de expediere a actului judecătoresc (f.d.165-166), la 10 iulie 2023, Curtea de Apel Chișinău a expediat părților, prin intermediul adresei electronice, copia deciziei integrale din 13 iunie 2023.

Astfel, recursul declarat de către Eremia Vitalie, reprezentat de avocatul Grosu Sandu, la 14 august 2023, împotriva deciziei din 13 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

La 08 septembrie 2023 Dominic Iurie a depus referință și a solicitat respingere ca fiind inadmisibilă a cererii de recurs depusă de Eremia Vitalie, reprezentat de avocatul Grosu Sandu.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Eremia Vitalie, reprezentat de avocatul Grosu Sandu, este inadmisibil, pentru motivele ce succed.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

În această consecvență, se deduce că recursul declarat de Eremia Vitalie, reprezentat de avocatul Grosu Sandu, împotriva deciziei din 13 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023 și va fi examinată admisibilitatea acestuia în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data declarării recursului.

În context, Completul de judecată constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural,

verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat de Eremia Vitalie, reprezentat de avocatul Grosu Sandu, nu rezultă că instanța de apel a apreciat arbitrar probele.

Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul declarat de Eremia Vitalie, reprezentat de avocatul Grosu Sandu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art. 440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Eremia Vitalie, reprezentat de avocatul Grosu Sandu, împotriva deciziei din 13 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi